

Messadi pertuccont il credit d'impegn midada dall'illuminaziun publica sin LED

Preziau signur president dil parlament
 Stimadas parlamentarias, stimai parlamentaris

Remplazzar e renovar l'illuminaziun publica ei in tema permanent ella vischnaunca. La tecnica ha fatg in svilup enorm ils davos onns e l'illuminaziun cun cazzolas LED ei ozilgi negin experiment pli mobein standard. Cunquei ch'ils cuosts d'electricitad e da manteniment ein bia pli bass cun cazzolas LED, duein tut las cazzolas da via convenziunalas ch'ei aunc existentas vegnir transformadas sin la tecnologia LED. Cheutier ei vegniu elaborau in project general en collaboraziun cun la Repower sco partenari per l'illuminaziun publica.

Situaziun da partenza ed intenziun

A caschun da renovaziuns da vias ni remplazzaments muort defects ein gia 304 dallas 852 cazzolas da via sin intschess communal vegnidas transformadas tier la nova tecnologia LED. Las 548 cazzolas da via restontas duein vegnir modernisadas entochen igl onn 2025. En emprema lingia duein ils tgaus dallas cazzolas existents vegnir remplazzai cun LED.

Survesta dallas cazzolas da via ellas fracziuns:

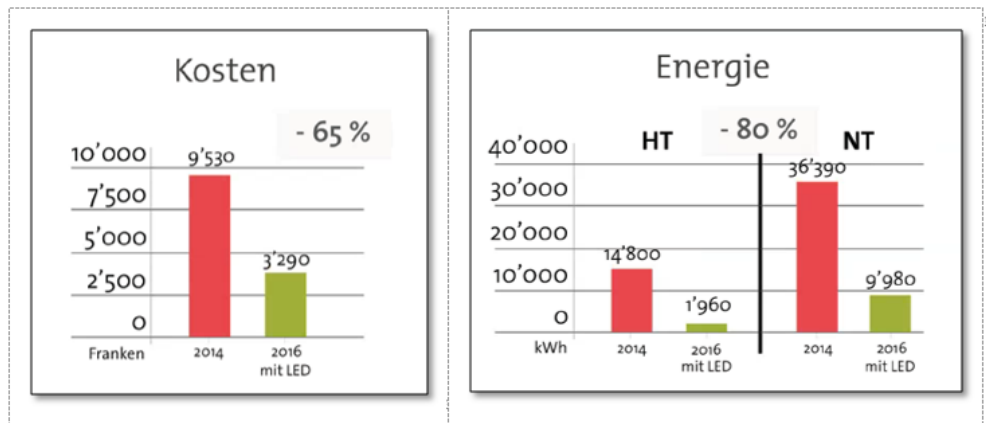
Fracziun	Total cazzolas	Cazzolas LED gia installadas	Cazzolas ch'ei da modernisar
Castrisch	54	8	46
Duvin	9	0	9
Glion	421	259	162
Ladir	27	2	25
Luven	31	3	28
Pigniu	11	0	11
Pitasch	18	0	18
Riein	18	0	18
Rueun	90	36	54
Ruschein	70	16	54
Schnaus	28	6	22
Sevgein	47	15	32
Siat	28	0	28
Total	852	345	507

Ultra da quei ein ils tagls transversals per cabels per las cazzolas da via dimensiunai memia pign ellas differentas fracziuns. Per quei motiv san las cundiziuns da nulla (premissas per mesira da segirtad encunter donns da persunas tier il tucchar en indirect da lingias electricas) che vegnan pretendidas ella lescha buca vegnir risguardadas. Quels tagls transversals per cabels ston il futur vegnir remplazzai da pli aults tagls transversals. Leu, nua che sanaziuns da vias ein planisadas, vegn la midada dall'illuminaziun publica includida en talas. Grazia alla coordinaziun da tut las lavurs, q.v.g. sanaziun dalla via, remplazzament lingias industrialas e renovaziun dall'illuminaziun publica, sa vegnir spargnau cuosts.

Avantatgs dalla tecnologia LED

Cun midar l'illuminaziun publica sa vegnir spargnau cuosts massivamein. Tier ils cuosts da manteniment ei quei rodund 65 pertschien, tier ils cuosts da renovaziun perfin rodund 80 pertschien dils cuosts actuals. Il suandont exempel deriva dalla vischnaunca vischinonta da Schluain.

Vergleich-vor-und-nach-der-Umrüstung-auf-intelligente-LED¶

Ins ha saviu far las suandontas constataziuns:

- L'illuminaziun intelligenta ei secumprovada en in vitg muntagnard sco Schluain.
- La polluziun tras glisch ha saviu vegnir reducida, senza perdita da confort dils utilisaders.
- L'illuminaziun dil vitg ha saviu vegnir migliurada.

Sin igl entir intsches communal han ils cuosts d'energia muntau ils davos treis onns en media a 58'000 francs. Il manteniment (incl. remplazzament punctual) ha custau durant il medem temps en media 33'000 francs. Il mument munta la cumpart da cazzolas convenziunalas aunc a 60 pertschien, la cumpart da cazzolas gia midadas sin la tecnologia LED a 40 pertschien.

Sper l'effizienz dallas cazzolas ha era il tip da menaschi in'influenza decisiva sin la consumaziun d'energia d'ina cazzola da via. En bia loghens fa ei senn, da reducir la fermezia dalla glisch durant temps da pauc traffic, per exempel denter las 23.00 e las 5.00. L'utilisaziun da cazzolas LED possibilitescha la regulaziun dall'illuminaziun cun agid da sensors da moviment. Tier da quellas sligiazions impundan ins dapli temps ella planisaziun, la consumaziun d'energia sesbassa denton fermamein. L'elecziun dil tip da menaschi sto succeder specificamein tenor la situaziun.

Cuosts ed etappaziun

Il remplazzament dall'illuminaziun publica duei succeder ils onns 2021 entochen 2025. Ils cuosts totals per l'illuminaziun publica muntan a CHF 970'000. La realisaziun ei previda ellas suandontas etappas:

2021

Project	Fracziun	Total excl. TPV	Total incl. 7.7% TPV
CASTRISCH REMPLAZZAMENT CAZZOLAS	Castrisch	92'079.-	99'170.-
LUVEN VIA PLATTIUS	Luven	27'000.-	29'079.-
RIEIN REMPLAZZAMENT CAZZOLAS	Riein	43'351.-	46'689.-
IP GLION SEVGEIN REMPLAZZAMENT CAZZOLAS	Sevgein	44'450.-	47'872.-
	Total		222'810.-

2022

Project	Fracziun	Total excl. TPV	Total incl. 7.7% TPV
DUVIN REMPLAZZAMENT CAZZOLAS	Duvin	36'809.-	39'643.-
LADIR REMPLAZZAMENT CAZZOLAS	Ladir	57'923.-	62'384.-
RUSCHEIN REMPLAZZAMENT CAZZOLAS	Ruschein	137'145.-	147'705.-
	Total		249'732.-

2023

Project	Fracziun	Total excl. TPV	Total incl. 7.7% TPV
LUVEN REMPLAZZAMENT CAZZOLAS	Luven	56'659.-	61'021.-
PIGNIU REMPLAZZAMENT CAZZOLAS	Pigniu	18'258.-	19'664.-
PITASCH REMPLAZZAMENT CAZZOLAS	Pitasch	27'189.-	29'283.-
RUEUN REMPLAZZAMENT CAZZOLAS	Rueun	70'551.-	75'983.-
	Total		185'951.-

2024

Project	Fracziun	Total excl. TPV	Total incl. 7.7% TPV
GLION REMPLAZZAMENT CAZZOLAS	Glion	93'492.-	100'691.-
SIAT REMPLAZZAMENT CAZZOLAS	Siat	83'175.-	89'579.-
	Total		190'270.-

2025

Project	Fracziun	Total excl. TPV	Total incl. 7.7% TPV
GLION REMPLAZZAMENT CAZZOLAS	Glion	93'492.-	100'691.-
SCHNAUS REMPLAZZAMENT CAZZOLAS	Schnaus	45'415.-	48'912.-
	Total		149'603.-

Proposta

Sin fundament dallas explicaziuns precedentas fa la suprastonza communal la suandonta proposta al parlament communal:

- Approbaziun dil project general "Midada dall'illuminaziun publica sin LED" e dil credit d'impegn ell'altezia da CHF 970'000;
- Approbaziun dil credit da preventiv 2021 ell'altezia da CHF 223'000 per la renovaziun dall'illuminaziun publica ellas fracziuns da Castrisch, Luven, Riein e Ruschein.